

Гамова О. В.

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри міжнародної економіки, природних ресурсів
і економіки міжнародного туризму
Запорізького національного університету*

Hamova Oksana

*PhD in Economics, Associate Professor,
Senior Lecturer at Department of International Economics,
Natural Resources and Economics of International Tourism
Zaporizhzhia National University*

МІЖНАРОДНИЙ ВАЛЮТНИЙ ФОНД НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Анотація. У статті досліджено питання еволюції реформування Міжнародного валютного фонду. Зазначено, що в питанні реформування Міжнародного валютного фонду виділяють дві великі групи. Прихильники першої групи вважають, що МВФ як міжурядова організація є застарілою і неефективною. Вчені другої групи акцентують увагу на необхідності існування Фонду та наголошують на його реформуванні. Докладно проаналізовано вплив глобальної кризи 2008 року на реформування МВФ. Зазначено, що МВФ висуває, як правило, приблизно однаковий пакет вимог, який включає приватизацію великих підприємств, лібералізацію цін і зовнішньої торгівлі, жорстку грошово-кредитну політику для стабілізації валюти, припинення субсидування збиткових підприємств, мінімізацію бюджетного дефіциту за рахунок скорочення соціальних програм і підвищення податків, девальвації валюти.

Ключові слова: Міжнародний валютний фонд, реформа, кредитування, криза, ресурси.

Вступ та постановка проблеми. Сьогодні, на думку багатьох фахівців та аналітиків, Міжнародний валютний фонд є неефективним у своїй діяльності і не виконує всі покладені на нього функції. Згідно з цим, постає питання, чи спроможною виявиться ця організація відповідати усім викликам світової господарської системи.

На жаль, ця тематика є слабо розвинутою в опублікованій літературі і джерелах Інтернету. Останні наукові роботи, присвячені цій проблемі, є надзвичайно застарілими, тому, враховуючи важливість цього питання, вважаємо, що сьогодні існує нагальна потреба в його дослідженні.

В питанні реформування Міжнародного валютного фонду існує ціла низка різноманітних поглядів, проте всі їх можна поділити на дві великі групи. Перша з них переконана в тому, що МВФ як міжурядова організація є застарілою і неефективною, тому немає необхідності в її існуванні взагалі. Вчені другої групи вважають існування Фонду необхідним, проте наголошують на необхідності його реформування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню Міжнародного валютного фонду присвячені доробки як вітчизняних, так і закордонних учених. Поєднання з неоліберальною політикою дослідили С. Бабб та А. Кентікеленес [1]. Серед науковців, які дослідили еволюцію відносин Європейського Союзу з Міжнародним валютним фондом до кризи 2008 року та після неї, виділяється Д. Ходсон, що приділяє увагу ролі МВФ у подоланні наслідків криз [2]. Л. Папі, А. Пресбітеро, А. Зазаро дослідили значення позик МВФ у подоланні банківських криз у країнах, що розвиваються [3]. Відповідно, щодо питань співпраці України з МВФ слід відзначити праці таких науковців, як О.Г. Виходцев, Т.М. Циганкова, Т.Ф. Гордєєва [4; 5], Л. Ерхард, Л. Бальцерович, Дж. Вільямсон [6]. Незважаючи на вагомий внесок науковців-дослідників, актуальним залишається визначення напрямів реформування МВФ на сучасному етапі.

Метою статті є дослідження ефективності МВФ у сучасному світі та впливу його діяльності на економіку.

Результати дослідження. Наприкінці 2007 року МВФ відзначив збільшення ризиків для глобальної економічної та фінансової стабільності. На початку 2009 фінансового року він продовжував приділяти увагу цим ризикам та їх наслідкам, зокрема наростаючій стурбованості щодо стабільності і стійкості фінансових ринків у всьому світі та наслідків стрибка цін на продовольство й паливо в першій половині 2008 року для держав-членів, особливо країн із низькими доходами. Крім того, здійснюваний Фондом нагляд на двосторонній і багатосторонній основі все більше орієнтувався на фінансові ризики. Після жовтня 2008 року через дуже швидке погіршення глобальних фінансових та економічних умов і зниження цін на продовольство й паливо, що почалося в середині року, Фонд зосередив увагу на наданні екстреної фінансової допомоги країнам, постраждалим від фінансової кризи, особливо країнам з ринком, що формується, а також забезпеченні наявності у нього належних інструментів і достатніх фінансових ресурсів для подолання цієї кризи. Крім того, Фонд активно займався оцінкою належних заходів політики в країнах з розвиваючою економікою, наприклад, податково-бюджетних та грошово-кредитних стимулів (до останніх також належать нетрадиційні заходи), заходів з оздоровлення фінансового сектору, заклинаючи при цьому країни уникати протекціонізму [7].

У відповідь на стрибок цін на продовольство і паливо, який виявився відносно нетривалим, хоча й дуже деструктивним, проявились особливо важкі наслідки для країн-членів з низькими доходами, і Фонд відреагував на це збільшенням фінансової допомоги цим країнам задля пом'якшення цінових шоків. Для низки країн із низькими доходами були збільшені суми домовленостей у рамках Механізму фінансування МВФ на цілі скорочення бідності і сприяння економічному зростанню, щоб допомогти їм впоратися з підвищенням цін. Фонд також стежив за посиленням ризиків для країн з ринком, що формується, в липні 2008 року.

У вересні 2008 року глобальна криза вступила в нову фазу, що характеризувалася швидким і значним загострен-

ням. З урахуванням цього МВФ визначив завдання політики, включаючи необхідність приділяти більше уваги макрофінансовому зв'язку, провести реформу своїх кредитних інструментів, проаналізувати роль Фонду у фінансуванні держав-членів і достатність його ресурсів, а також надавати екстрене фінансування країнам, що постраждали від кризи. В кінці 2008 року і на початку 2009 року Виконавча рада затвердила прохання семи країн про прискорену фінансову підтримку за цим механізмом. У другій половині 2009 фінансового року кредитування МВФ досягло безпрецедентних рівнів [9].

На початку лютого 2009 року Виконавча рада приступила до обговорення варіантів поповнення кредитних ресурсів Фонду. Виконавчі директори підкреслили, що Фонду варто бути повною мірою готовим відігравати провідну роль у наданні фінансування для підтримки платіжного балансу, причому більшість вважала, що краще вжити надмірних, ніж недостатніх заходів для забезпечення такої готовності, і визнала доцільним, принаймні як тимчасового кроку, збільшення кредитного потенціалу Фонду майже вдвічі порівняно з періодом до кризи.

Виконавчі директори підтвердили, що квоти є і повинні залишатися основним джерелом фінансування Фонду, але погодилися, що для досягнення домовленості про спільне збільшення квот буде потрібен час, тому таке збільшення не може слугувати засобом задоволення фінансових потреб у найближчий період. Багато хто з них, однак, висловилися за загальне збільшення квот і закликали прискорити графік обговорень з чотирнадцятого загального перегляду квот. Виконавчі директори погодилися з тим, що запозичення Фонду з офіційного сектору є найбільш обґрунтованим методом поповнення ресурсів Фонду в короткостроковій перспективі і визнали різні форми запозичення, що заслуговують подальшого розгляду, такі як двосторонні кредитні угоди, розміщення нот (облігацій) Фонду в офіційному секторі і збільшення обсягу та розширення охоплення Нових угод про позики (НУП) [10].

У 2010 фінансовому році МВФ збільшив обсяг своїх кредитних ресурсів, затвердив, провів загальний розподіл спеціальних прав запозичення (СДР) для вливання у світову економіку додаткової ліквідності. Фонд переглянув і розширив свої механізми фінансування, щоб гарантувати, що вони, як і раніше, відповідають потребам держав-членів під час кризи і в наступний період. У відповідь на особливо серйозний вплив кризи на низку країн з низькими доходами Фонд збільшив свій потенціал пільгового кредитування і модифікував основу, на якій він веде таке кредитування. Протягом фінансового року Виконавча рада Фонду затвердила 14 домовленостей про непільгове фінансування на загальну суму 72,2 млрд. СДР, при цьому більша частина суми (52,2 млрд. СДР) припадала на ГКЛ. Крім того, зобов'язання за позиками в рамках пільгових механізмів Фонду для країн з низькими доходами різко вирости, склавши 2,2 млрд. СДР.

Світова криза 2007–2009 років привела до необхідності виробити нову концепцію розвитку та діяльності Фонду, переглянути засади його функціонування.

Сутністю реформування МВФ, яке було започатковане у 2008 році та триває досі, став перегляд механізму розподілу квот та кредитної політики Фонду задля кращого забезпечення своїх членів кредитними коштами в умовах дефіциту бюджетних ресурсів.

Серед реформ 2008 року слід означити більш прозору формулу розрахунку квот. Уведена спрощена формула розрахунку квот замість попередньої системи з 5 формул. Нова формула містить 4 змінні, такі як ВВП, відкритість, мінливість та резерви, що мають питому вагу 50%, 30%,

15% та 5% відповідно. Змінна ВВП являє собою 60% ВВП по ринкових обмінних курсах та 40% ВВП по обмінних курсах на основі паритету купівельної спроможності. Уведено «коефіцієнт стиску», що помножує результат формули на 0,95. Це приводить до скорочення розрахованої за формулою частки найбільших країн-членів та збільшення частки всіх інших країн-членів. Потім відбувається другий раунд спеціального збільшення квот. Загальне збільшення квот у рамках реформи склало 11,5%. Усі члени з недостатнім представництвом відтепер мали право на збільшення квоти. Під час розподілу квот ураховувалися такі фактори: низка країн з розвиненою економікою, але таких, що мають недостатнє представництво, відмовилися від збільшення квот, на яке вони мали право за результатами реформи, на користь інших країн (зокрема, так вчинили Італія, Японія, США, Німеччина, Ірландія, Люксембург); передбачалося, що країни з економікою, що формується, чия доля квот значно нижче за їхню долю у світовому ВВП, дістануть збільшення квот щонайменше на 40%; 4 країни-члени, що дістали збільшення квот у 2006 році (Туреччина, Китай, Мексика, Південна Корея), але все ще мали недостатнє представництво, могли розраховувати на ще одне збільшення своїх квот щонайменше на 15%. Передбачено п'ятирічні перегляди квот. Щоб забезпечити відповідність часток квот країн їхній питомій вазі у світовій економіці та подолати розрив між теоретичними частками квот (обрахованими за новою формулою) та їхніми фактичними значеннями, реформа врахувала рекомендацію Виконавчої ради про проведення подальшого коригування часток квот у контексті перегляду квот, що відбувається раз на 5 років. Вводилось посилення голосу країн з низькими доходами. Посилення голосу країн з низьким рівнем доходів передбачалося за допомогою двох заходів, таких як потроєння базових голосів країн-членів (вперше в історії МВФ); уведення додаткового посту заступника виконавчого директора для груп, що представляють інтереси багатьох країн.

Також у квітні 2008 року Виконавча рада прийняла історичне рішення про перегляд статей доходів Фонду. Нова модель, на думку реформаторів, дала б змогу Фонду одержати міцну фінансову основу. У травні 2008 року Рада керуючих більшістю голосів ухвалила внесення поправки до Статей угоди МВФ про розширення інвестиційних повноважень Фонду.

Керівництво Фонду дійшло висновку, що модель доходу, якої МВФ дотримувався з моменту свого створення, не забезпечує стійкого фінансування Фонду. Відповідно до цього висновку, Виконавча рада уклала угоду про такий захід, як пропозиція поправки до Статей угоди про розширення інвестиційних повноважень Фонду, що дала б змогу Фонду здійснювати розширену інвестиційну політику та коригувати свою інвестиційну стратегію з розвитком оптимальної практики. Передбачалося, що цей захід приведе до збільшення середнього прибутку Фонду, а також диверсифікує джерела надходження цього прибутку. Крім того, передбачалося створення фонду, що фінансувався б за рахунок продажу частини золотого запасу МВФ. Передбачалося, що розмір продажу буде обмежений 403 тонами золота, придбаними після внесення другої поправки до Статей угоди. Кошти цього фонду інвестувалися б задля отримання прибутку за збереження довгострокової вартості його ресурсів.

Незважаючи на помітні успіхи, процес запровадження реформ, ухвалених ще у 2008 році, не був завершений навіть наприкінці 2009 року.

Головним досягненням у цей період стало не стільки запровадження реформ, скільки усвідомлення Фондом

необхідності своєї модернізації відповідно до реалій тогочасної соціальної, політичної та економічної ситуації. Важливим стало усвідомлення розвиненими країнами членами МВФ своєї відповідальності перед малорозвиненими країнами, необхідності розширення їхнього представництва та обсягів допомоги, яка б могла бути надана Фондом таким країнам за рахунок квот розвинених країн.

Процес глобального реформування МВФ був продовжений у 2010 році. Головну увагу Фонд приділяв питанням модернізації джерел свого прибутку, задекларованим у попередні роки.

Паралельно з діями щодо забезпечення достатності своїх ресурсів МВФ також протягом року проводив активну роботу з удосконалення своїх інструментів кредитування для задоволення потреб держав-членів в умовах кризи і в наступний післякризовий період. Увага акцентувалась на тому, що Фонд має так реформувати систему доступу до своїх ресурсів, щоб вона не лише була актуальна в кризові часи, але й цілком відповідала потребам і реаліям посткризових економік.

Світова криза виявила необхідність модернізації нагляду МВФ для забезпечення того факту, що у звітах про нагляд мають бути належним чином відображені вторинні ефекти від змін в економіці та економічній політиці однієї країни у відповідних сферах інших країн, а також головна роль фінансового сектору у впливі на результати економічного розвитку. У зв'язку з цим Виконавча рада розглянула низку пропозицій, у тому числі таких, що полягають у тому, щоби приділяти більшу увагу зовнішнім вторинним ефектам у світовій економіці від країн, політика чи економічна ситуація яких позначається на стабільності глобальної системи загалом, допомагаючи об'єднувати багатосторонні та двосторонні перспективи; розпочати нові багатосторонні консультації, якщо це необхідно для сприяння співробітництву та колективним діям з особливих питань, які не дублюють наявні механізми (наприклад, у рамках процесу взаємної оцінки Групи 20), і здійснювати більш щільну взаємодію з наявними групами країн; посилити нагляд за фінансовим сектором шляхом виявлення взаємозалежностей між країнами і галузями та механізмів поширення макрофінансової нестабільності, заповнення пропусків у даних про фінансовий сектор, а також за співробітництвом із найважливішими структурами, що працюють у сфері забезпечення фінансової стабільності.

У сфері кадрової політики Фонд теж зробив певні кроки щодо реформування своєї структури. Річ у тім, що з часом МВФ частково змінив акценти у своїй діяльності, перетворившись на певну консалтингову структуру. Через це значна кількість співробітників з великим досвідом роботи покинула фонд.

У сфері кадрів заходи з реструктуризації Фонду 2016 року привели до більш значного, порівняно з очікуваним, числа звільнень співробітників за власним бажанням саме в період, коли пов'язана з кризою робота Фонду вимагала найму тимчасових додаткових співробітників. Після попереднього етапу внутрішнього перерозподілу кадрів було докладено активних зусиль з найму зовнішніх кандидатів, які продовжилися у 2017 фінансовому році. Робота з набору персоналу була орієнтована на недостатньо представлені регіони в рамках заходів щодо підвищення кадрової різноманітності у Фонді і дала обнадійливі, хоча й неоднозначні результати. Фонд увів таблицю кадрового розмаїття як прозорого методу спостереження за прогресом у досягненні своїх задач в галузі кадрової політики. Були також ухвалені та проведені реформи для підтримання традицій позитивних досягнень та запровадження механізмів заохочення співробітників за

високі результати й створення можливостей для розвитку кар'єри. Навчання посадових осіб держав-членів є складовим елементом діяльності Фонду в галузі нарощування кадрового потенціалу. Курси, практикуми та семінари призначені для передачі знань і досвіду персоналу МВФ з широкого кола питань, що мають найбільше значення для ефективного макроекономічного та фінансового аналізу, розроблення політики, а також з більш вузькоспеціалізованих питань щодо методів макроекономічної статистики і різних податково-бюджетних, грошово-кредитних і правових проблем. Значна частина підготовки кадрів здійснюється в рамках програми, організованої Інститутом МВФ (у співпраці з іншими департаментами). ІМВФ проводить і організовує курси на базі семи регіональних центрів з підготовки кадрів по всьому світі, а також готує персонал за допомогою дистанційного навчання.

Рада керуючих затвердила пакет стратегічних реформ квот і управління Фондом, завершивши Чотирнадцятий Загальний перегляд квот. Після затвердження пакета реформ країнами-членами (він включає поправку до Статей угоди, що вимагає ухвалення трьома-п'ятьма державами-членами МВФ, що володіють 85% загального числа голосів) і його реалізації він приведе до безпрецедентного 100-відсоткового збільшення сукупних квот та істотного перебалансування часток квот для більш точного відображення відносних ваг країн-членів МВФ у світовій економіці. Зокрема, в результаті 14-го Загального перегляду квот буде збільшений вдвічі загальний розмір квот з приблизно 238 400 000 000 СПЗ до приблизно 476 800 000 000 СПЗ (близько \$750 млрд. за поточним обмінним курсом); буде перерозподілено більше 6% часток квот від країн-членів із надмірним представництвом країнам-членам із недостатнім представництвом; буде перерозподілено більше 6% часток квот динамічно зростаючим країнам з ринком, що формується, і країнам, що розвиваються; будуть істотно реструктуровані частки квот; Китай стане третьою за розміром квоти країною-членом МВФ; чотири країни з ринком, що розвивається (Бразилія, Індія, Китай і Росія) увійдуть до числа 10 найбільших акціонерів Фонду; будуть збережені частки квот і голосів найбідніших країн-членів [11; 12].

Країни БРІКС готові продовжити роботу над зміною механізмів глобального управління в рамках МВФ. Набувши, нарешті, сили в січні 2016 року, «реформа квот і управління» занадто поспішно була названа історичною. Частка країн, що розвиваються, зростає всього на 2 в. п., а саме з 36,5% до 38,5% (за даними на 30 листопада 2016 року), і все ще не відповідає їх ролі у світовій економіці. Однак США і їх європейські союзники, вирішивши переважно проблеми, викликані кризою 2008–2009 років, втратили практичний інтерес до проблем перебудови міжнародної валютно-фінансової системи. Західні країни, що розвиваються, більш не схильні йти на компроміси. Така поведінка відбивається на поведінці керівництва МВФ [7].

Висновки. Останнім часом діяльність МВФ піддається критиці світовою громадськістю, особливо громадськістю країн, що розвиваються. Надаючи позики на оздоровлення економіки, МВФ висуває, як правило, приблизно однаковий пакет вимог, який включає приватизацію великих підприємств, лібералізацію цін і зовнішньої торгівлі, жорстку грошово-кредитну політику для стабілізації валюти, припинення субсидування збиткових підприємств, мінімізацію бюджетного дефіциту за рахунок скорочення соціальних програм і підвищення податків, девальвації валюти. Здебільшого виконання цих вимог не тільки не сприяє поліпшенню стану економіки, але й, навпаки, веде до падіння виробництва, загострення соціальних конфлік-

тив. Світова економічна криза 2008–2009 років показала, що МВФ та інші схожі організації не виконують своїх функцій ефективно та не були спроможні передбачити та зупинити кризу, тому було висунуто на міжнародний порядок денний питання реформування системи міжнародного фінансового регулювання. Питання реформування МВФ, оптимізації його функцій було чи не головним на останніх засіданнях Фонду. Проте реформа управління МВФ вже набула свого логічного завершення. Щодо подальшого реформування Фонду, то низка країн виступає за можливе

надання МВФ функцій центрального банку з правом емітувати спеціальні права запозичень у необхідній кількості. При цьому спеціальні права запозичень розглядатимуться як резервна світова валюта. Проти таких ідей виступають такі країни, як Китай та США, чії валюти є чи мають шанс стати резервними світовими чи принаймні регіональними валютами. У будь-якому разі рішення про наділення МВФ розширеними повноваженнями потребують детального аналізу та обговорення всіма країнами-членами Фонду в майбутньому.

Список використаних джерел:

1. Babb S., Kentikelenis A. International Financial Institutions as Agents of Neoliberalism. *The SAGE Handbook of Neoliberalism* / ed. by D. Cahill, M. Cooper, M. Konings. 2018. P. 16–27.
2. Hodson D. The IMF as a de facto institution of the EU: A multiple supervisor approach. URL: <http://eprints.bbk.ac.uk/10840/1/DH%20RIPE%20pre-print%20%282%29.pdf> (дата звернення: 24.05.2021).
3. Papi L., Presbitero A., Zazzaro A. IMF Lending and Banking Crises. *IMF Working Paper*. 2015. № 15/19.
4. Макуха С.М. Міжнародні господарські зв'язки країн із перехідною економікою в умовах глобалізації. Харків : Легас, 2005. 304 с.
5. Циганкова Т.М., Гордєєва Т.Ф. Міжнародні організації. Київ : КНЕУ, 2004. 343 с.
6. Філіпенко А.В. Міжнародні інтеграційні процеси сучасності : монографія. Київ : Знання, 2004. 303 с.
7. Фурман І.В., Підгірняк А.О., Паламар Я.С. Міжнародний валютний фонд в контексті співпраці з Україною: сучасний стан, ризики, перспективи. *Збірник наукових праць ВНАУ. Серія: Економічні науки*. 2013. № 4(81). С. 275–285.
8. Салтинський В.В. Особливості організації кредитування національних економік Міжнародним валютним фондом. *Фінанси України*. 2009. № 2. С. 60–65.
9. Кабанов В.Г. Діяльність міжнародних фінансових організацій на вітчизняному ринку фінансового капіталу. *Фінанси України*. 2009. № 9. С. 98–107.
10. Антоненко І.М. Співробітництво України з міжнародними фінансово-кредитними організаціями – шлях до стабільності та розвитку в період кризи. URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Evu/2009_13/Antonenko.pdf (дата звернення: 27.04.2021).
11. Цилінська Я.В. Аналіз співробітництва України з МВФ. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/9247/1/IstoriiaspivrobotnytstvaUkrainytaMVF>; <http://www.minfin.gov.ua/news/mizhnarodne-spivrobotnictvo/mvf> (дата звернення: 04.05.2021).
12. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду. URL: <https://www.imf.org/en/News/Articles/2015/09/28/04/53/sonew043014a> (дата звернення: 27.05.2021).

References:

1. Babb, S. and Kentikelenis, A. (2018) International Financial Institutions as Agents of Neoliberalism. *The SAGE Handbook of Neoliberalism* / edited by D. Cahill, M. Cooper, M. Konings. P. 16–27.
2. Hodson, D. The IMF as a de facto institution of the EU: A multiple supervisor approach. URL: <http://eprints.bbk.ac.uk/10840/1/DH%20RIPE%20pre-print%20%282%29.pdf> (accessed 24 May 2021).
3. Papi, L., Presbitero, A. and Zazzaro, A. (2015) IMF Lending and Banking Crises. *IMF Working Paper*, no. 15/19.
4. Makukha, S.M. (2005) Mizhnarodni hospodars'ki zv'iazky krain iz perekhidnoiu ekonomikoju v umovakh hlobalizatsii [International economic relations of countries with economies in transition in the context of globalization]. Kharkiv: Lehas.
5. Tsyhankova, T.M. and Hordieieva, T.F. (2004) Mizhnarodni orhanizatsii. [International organizations]. Kyiv: KNEU. Ukraine.
6. Filipenko, A.V. (2004) Mizhnarodni integracijni procesi suchasnosti [International integration of modern processes]. Kyiv: Znannja.
7. Furman, I.V. Pidhirniak, A.O. and Palamar, Ya.S. (2013) "Mizhnarodnyi valiutnyi fond v konteksti spivpratsi z Ukrainoiu: suchasnyi stan, ryzyky, perspektyvy". *Zbirnyk naukovykh prats VNAU. Serii: Ekonomichni nauky*, vol. 4(81), pp. 275–285.
8. Saltynskiy V.V. (2009) Osoblyvosti orhanizatsii kredytuvannia natsionalnykh ekonomik Mizhnarodnym valiutnym fondom [Features of the organization of lending to national economies by the International Monetary Fund]. *Finansy Ukrainy*, no. 2, pp. 60–65.
9. Kabanov, V.H. (2008) Diialnist mizhnarodnykh finansovykh orhanizatsii na vitchyznianomu rynku finansovoho kapitalu [Activities of international financial organizations in the domestic financial capital market]. *Finansy Ukrainy*, no. 9, pp. 98–107.
10. Antonenko I.M. (2009) Spivrobotnytstvo Ukrainy z mizhnarodnymy finansovokredytnymy orhanizatsiiamy – shliakh do stabilnosti ta rozvytku v period kryzy [Cooperation of Ukraine with international financial and credit organizations – the way to stability and development during the crisis]. Available at: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Evu/2009_13/Antonenko.pdf (accessed 27 April 2021).
11. Tsylynska, Ya.V. "Analiz spivrobotnytstva Ukrainy z MVF" [Online]. Available at: [http:// repository.hneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/9247/1](http://repository.hneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/9247/1) (accessed 4 May 2021).
12. Ofitsiinyi sait Mizhnarodnoho valiutnoho fondu [Official site of the International Monetary Fund]: website. Available at: <https://www.imf.org/en/News/Articles/2015/09/28/04/53/sonew043014a> (accessed 27 May 2021).

МЕЖДУНАРОДНЫЙ ВАЛЮТНЫЙ ФОНД НА СОВРЕМЕННОМ ЭТАПЕ

Аннотация. В статье исследованы вопросы эволюции реформирования Международного валютного фонда. Указано, что в вопросе реформирования Международного валютного фонда выделяют две большие группы. Сторонники первой группы считают, что МВФ как межправительственная организация является устаревшей и неэффективной. Ученые второй группы акцентируют внимание на необходимости существования Фонда и отмечают его реформирование. Подробно проанализировано влияние глобального кризиса 2008 года на реформирование МВФ. Указано, что МВФ выдвигает, как правило, примерно одинаковый пакет требований, который включает приватизацию крупных предприятий, либерализацию цен и внешней торговли, жесткую денежно-кредитную политику для стабилизации валюты, прекращение субсидирования убыточных предприятий, минимизацию бюджетного дефицита за счет сокращения социальных программ и повышения налогов, девальвации валюты.

Ключевые слова: Международный валютный фонд, реформа, кредитование, кризис, ресурсы.

INTERNATIONAL MONETARY FUND AT THE PRESENT STAGE

Summary. The article examines the evolution of the reform of the International Monetary Fund. It is noted that there are two large groups in the issue of reforming the International Monetary Fund. Proponents of the first group believe that the IMF as an intergovernmental organization is outdated and ineffective. Scholars of the second group emphasize the need for the existence of the Fund and emphasize its reform. The impact of the 2008 global crisis on IMF reform has been analyzed in detail. In September 2008, the global crisis entered a new phase, characterized by a rapid and significant exacerbation. With this in mind, the IMF has identified policy objectives, including the need to pay more attention to macro financial linkages, reform its lending instruments, analyze the Fund's role in financing member states and its resources, and provide emergency financing to countries affected by the crisis. The global crisis of 2007–2009 led to the need to develop a new concept of development and operation of the Fund, to reconsider the principles of its operation. The essence of the IMF reform, which was launched in 2008 and continues to this day, was a revision of the Fund's quota allocation mechanism and credit policy to better provide its members with credit in the face of budget deficits. The Fund's management has concluded that the income model that the IMF has followed since its inception does not provide sustainable funding for the Fund. According to this conclusion, the Executive Board agreed on the following measures: to propose an amendment to the Articles of the Agreement on the expansion of the Fund's investment powers, which would allow the Fund to pursue an expanded investment policy and adjust its investment strategy with best practices. It is noted that the IMF usually puts forward approximately the same package of requirements, which includes: privatization of large enterprises, liberalization of prices and foreign trade, tight monetary policy to stabilize the currency, stop subsidizing unprofitable enterprises, and minimize budget deficits by reducing social programs and tax increases, currency devaluation.

Key words: international monetary fund, reform, lending, crisis, resources.